

Slovenski dom

Štev. 296.

V Ljubljani, sobota 31. decembra 1938.

Leto III

Nepričakovan sklep nemške vlade glede oboroževanja na morju: Nemčija hoče imeti toliko podmornic kot Anglija

London, 31. decembra. o. Nemška vlada je pred dvema dnevi poslala angleški vladi spomenico, v kateri sporoča, da je zaradi zunanjih razmer prisiljena povečati svoje podmorniške brodogradnje tako, da bo po številu podmornic in po tonazni enako angleškemu podmorniškem brodogradnji. Pri tem sklepu se nemška vlada sklicuje na neko določilo angleško-nemškega sporazuma iz leta 1935 in dodatka k sporazumu iz leta 1937, po katerem bi bilo v nekaterih primerih to dovoljeno storiti. Zaradi tega nemškega sklepa so 29. decembra dopotovali v Berlin zastopniki angleškega pomorskega poveljstva, kjer se bodo o tem nad vse važnem vprašanju posvetovali in skušali doseči sporazum.

Po angleško-nemški pomorski pogodbi sme skupna tonaza nemškega vojnega brodogradnje znašati 35% od tonaze angleškega vojnega brodogradnje. Glede podmornic je v tem sporazumu določeno, da jih sme Nemčija imeti 45% od skupne množine angleškega podmorniškega brodogradnje. Nemška vlada v svoji spomenici pravi, da je zaradi sedanjih razmer v Evropi nujno prisiljena, da svoj sklep uresniči, vendar pa hoče to storiti v sporazumu z Anglijo. Nemčija namerava program v drugih panogah pomorskega oboroževanja spremeniti tako, da se splošno razmerje nemškega vojnega brodogradnje do angleškega ne bo spremenilo in bo znašalo še vedno 35% angleškega brodogradnje.

Angleška vlada je to nemško spomenico takoj sporočila vsem državam, ki so podpisale londonski pomorski sporazum ali se mu pozneje pridružile. Te države so: Francija, Italija, sovjetska Rusija, Poljska, Švedska, Norveška, Danska, Finska in Združene države.

V angleški javnosti je ta nemški sklep vzbudil precej vznemirjenja, čeprav ga je moči zagovarjati z nekaterimi določili iz omenjenega sporazuma.

Listi izražajo bojazn, da bo ta nemški korak načel vrsto podobnih sklepov v drugih državah, ki bi tudi rade spremenile določila londonskega sporazuma v svojo korist.

Cerkveni sklep leta v ljubljanski stolnici

Nocoj ob pol sedmih bo v stolnici zahvalna služba božja za sklep leta. Po škotovi pridigi bodo litanije, zahvalna pesem in blagoslov. Pridite, da se zahvalimo Bogu za vse dobroto minulega leta, zlasti, da nam je ohranil mir.

Izključitev Judov iz nemškega trgovskega življenja

Berlin, 31. dec. m. S 1. januarjem bodo vsi judovski trgovci v Berlinu in v vsej Nemčiji izključeni iz trgovskega življenja ter se ne bodo več smeli baviti s tem poklicem. Od 3500 judovskih trgovin, kolikor jih je bilo do pred kratkim v Berlinu, so jih ob zadnjem ariziranju priznali samo 1200.

Ministrstvo za delo je izdalo tudi uredbo o ustanavljanju domačih vrtnarij. Po tej uredbi je vsem Judom prepovedano, da bi se bavili z vrtnarstvom.

Med nacionalističnimi bojnimi ladjami in med barcelonsko križarko »Jose Luis Diaz« se je včeraj pred Gibraltarjem vnela pomorska bitka. »Diaz« se je zatekel pred časom v gibraltarsko pristanišče, kjer so ga Angličani temeljito popravili, kakor je v duhu njihovega toliko poudarjenega vmešavanja. V bitki je »Diaz« potopil manjšo nacionalistično ladjo ter se začel sam pogrezati. Bežal je proti obali ter nasledel na sipino, od koder so ga angleške bojne ladje odvlekle v pristanišče, kjer bo počakal, kakor pravijo, konca državljanske vojne.

V sovjetski ječi v Vladivostoku je pod sumljivimi okoliščinami nenadno umrl ravnatelj japonskega pomorsko-trgovskega urada v tem mestu, ki so ga boljševiki zaprli, češ da je vohunil. Ko so japonske oblasti zahtevale od Sovjetov, naj ravnatelja izpuste, so boljševiki odgovorili, da je umrl. Japonski tisk piše, da so ga v ječi ubili.

Nemško zunanje ministrstvo zanika vest o skorajšnjem obisku zunanjega ministra Ribbentropa v Varšavi.

Veleizdajalski proces s 100 obtoženci v Nemčiji

Pričakujejo smrtne obsodbe pisatelja Nikischa in 17 drugih krivcev

Berlin, 31. dec. m. 4. januarja se bo v Nemčiji pričel največji veleizdajalski proces, kar jih je bilo v Nemčiji, odkar je prevzela oblast narodna socialistična stranka. Razprava bo proti književniku Franzu Nikischi, ki je pred letom 1933 izdal časopis »Widerstand« ter je bil vodja desničarske radikalne mladinske skupine z vsesocialističnimi tendencami. Z 20 drugimi je bil obdolžen, da je pripravljaval atentate na narodno-socialistične voditelje. Zdi se, da je položaj obtožencev brezupen, ker so razni odvetniki že zdaj zavrnili, da bi prevzeli njihovo obrambo. Računajo, da jih bo 18 obsojenih na smrt. Občinstvo k razpravi, ki bo trajala osem dni, ne bo pripuščen. Nikisch in ostali obtoženci so zaprti v berlinski ječi Moabit. Istčasno s to razpravo bo v Nemčiji še cela vrsta drugih razprav proti 100 obtožencem, ki so bili v zvezi z Nikischem.

Italija zahteva avtonomijo za Italijane v Tunisu

Angleške vesti o pogojih za sporazum med Francijo in Italijo

Pariz, 31. decembra. m. Zaradi odsotnosti francoskega veleposlanika je odpravnik poslov Cambon dostavil angleškemu zunanjemu ministru besedilo odgovora na italijansko spomenico z dne 17. decembra o odpovedi Lavalovega sporazuma z Mussolinijem iz leta 1935. Pri tej priliki je Cambon prav tako razložil angleškim državljanom splošno stališče francoske vlade do francosko-italijanskih odnosov. Angleški uradni krogi imajo vtis, da je Francija zavzela zelo odločno stališče in da je francosko javno mnenje glede italijanskih zahtev enodušno.

Angleški diplomatski krogi potrjujejo vest, da francosko-italijansko razmerje v nobenem primeru ne bo predmet razgovorov med Mussolinijem in Chamberlainom ob obisku v Rimu. Toda vseeno ne izključujejo možnosti, da bi Anglija pozneje le posredovala. Angležem se zdi, da bi se Italija zadovoljivo sporazumela s Francijo, če bi ta izpolnila sledeče njene glavne zahteve:

1. Da se znižajo pristaniške takse v Džibuti in da se omogoči sodelovanje z Italijo pri izkoriščanju železniške proge Džibuti-Addis Abeba.

2. Da dovolijo sodelovanje Italije v upravi Sueškega prekopu, in da znižajo takse za prehod italijanskih ladij skozi prekop.

3. Da Francija prizna avtonomijo Italijanom v Tunisu.

Angleži mislijo, da bo do rešitve gornjih vprašanj prišlo ter da se bodo zaradi tega zboljšali tudi odnosi med Italijo in Francijo.

Češkoslovaška naj postane narodna, krščanska in stanovska država — zahteva mladinska organizacija češke enotne stranke v programski resoluciji, ki so jo izdali za novo leto.

Prška policija je včeraj zasedla prostore češke komunistične stranke in zaplenila vse njeno premoženje.

Napredovanje nacionalistične vojske v Kataloniji

Barcelonska protiofenziva na južnem delu bojišča

Salamanca, 31. dec. o. Francovo vrhovno poveljstvo poroča, da so nacionalistične čete preteklo noč zasedle mesto Fobera, katerega so rešili pred svojim odhodom zažgali in razdejali. Nacionalistično prodiranje se nadaljuje ter so zasedli Torne ter vse ozemlje pri Cubela, Fuente de Corminas, Casa, Llopet, Casa del Salvador, Pio, Basella, Garriga, Castellons, Mas de la Rosa, Pi, coma de Vaca in Ermeda del Remed. Sovražnik je zapustil na bojišču stotine trupel. Francove čete so ujele 1700 rečnih vojakov in ogromno količino vojnega materiala, posebno napadalnih voz, ki so sovjetskega izvora, ter veliko količino raznega streliva.

Barcelona, 31. dec. AA. (Reuter) Snoči je obrambno ministrstvo objavilo naslednje uradno poročilo:

Nacionalistični načrt o ofenzivi je bil včeraj spremenjen in nacionalisti so bili prisiljeni ostati v obrambi, ker so republikanske čete začele s protinapadom in to z uspehom v raznih odsekih.

Kakor smo že omenili, je Jugoslovanska narodna stranka, ki se je decembrskih volitev udeležila skupno z JRZ ter postavila nešteto kandidatov, dobila samo enega poslanca, in sicer Zivana Lukiča. Vsi drugi so propadli. Med propadlimi je tudi sam predsednik stranke in bivši minister dr. Svetislav Hodžer.

Kakor smo že omenili, je Jugoslovanska narodna stranka, ki se je decembrskih volitev udeležila skupno z JRZ ter postavila nešteto kandidatov, dobila samo enega poslanca, in sicer Zivana Lukiča. Vsi drugi so propadli. Med propadlimi je tudi sam predsednik stranke in bivši minister dr. Svetislav Hodžer.

Kaže, da zaradi teh medsebojnih izključevanj ta stranka kmalu ne bo imela nobenega člana.

Nemčija zahteva od Madžarske, naj vrne Slovaški nekaj zasedenega ozemlja

Budimpešta, 31. dec. o. V madžarskih vladnih krogih govore, da je nemška vlada posredovala pri madžarski vladi, da bi Madžarska vrnila nekaj vasi in mest Češkoslovaški, katere so po dunajski razsodbi pripadla Madžarski. Med drugim naj bi bila nemška vlada Madžarski odločno svetovala, da takoj vrne Slovaški Mukačevo in Ungvar. Zdi se, da bo madžarska vlada tej nemški zahtevi v kratkem ugodila. Razlog za ta nemški korak je v tem, da Nemčija potrebuje omenjene slovaške kraje zaradi velike nove avtomobilske ceste, ki jo bo delala čez slovaško ozemlje do Podkarpatske Rusije.

Praga, 31. dec. o. Zaradi madžarskega nastopanja proti slovaškemu prebivalstvu v zasedenih pokrajinah je prišlo zadnja dneva po vsem Slovaškem do velikih manifestacij za odtrgane pokrajine. Pri teh manifestacijah so Slovaki zahtevali, naj veselejo popravijo sklep, s katerim je

600.000 Slovakov prišlo pod tujo oblast, in zahtevali priključitev teh pokrajin; če pa to ne, pa naj veselejo vsaj zagotovo Slovakom pod Madžarsko vse pravice, ki jim gredo.

Budimpešta, 31. dec. o. Madžarsko časopisje posveča vso pozornost slovaškim zahtevam, katere seveda zavrača in pravi, da bi Slovaki hoteli, naj se dunajski sporazum razveljavi. Ti listi trdijo, da gre pri tem za diplomatske poskus, ki naj bi prestrašili Madžare, da ne bi več zahtevali skupne meje s Poljsko.

Berlin, 31. dec. m. »Völkischer Beobachter« objavlja v svojem poročilu iz Budimpešte ostre napade na madžarske oblasti zaradi postopanja z nemško manjšino. Nemci se pritožujejo zaradi tega, ker madžarske oblasti nemški manjšini niso dovolile razširjati raznih koledarjev, ki so bili natisnjeni v Nemčiji.

Pomen slovenskega tiska v Veliki Nemčiji

Glasilo naših rojakov na Koroškem »Koroški Slovenec« prinaša v zadnji številki zanimiv članek pod naslovom »List je tvoje zrcalo«. Iz članka povzemamo naslednje odstavke:

Naša nova država pripisuje javnemu tisku veliko važnost. Narodni socializem postavlja vse javno in dosegljivo zasebno življenje v službo narodne družine, katere predstavnik in glasnik je on sam. Kot za vsa področja je razglasil, zvest svojemu načelu, tudi za javni tisk vrhovno pravilo: časopisje Velike Nemčije mora nujno in brezpogojno služiti interesom in koristi narodne družine, čast in blaginja naroda sta mu vrhovni tiskovni paragrafi. Urednikom je dal značaj javno-pravnih delavcev, zanje ustvaril posebno poklicno sodstvo ter jim poveril poklicno, kazensko in civilno-pravno odgovornost za vsebino njihovega časopisja.

Nasemu »Koroškemu Slovincu« novo tiskovno pravo ni ničesar novega. Vsikdar že je bila naloga našega glasila, da ščiti slovensko čast in skrbi za duhovno, duševno in gospodarsko blaginjo svojega ljudstva. Naj uredništvo še dostavi, da vidi v neoviranem izhajanju slovenskega tednika načelno odobrenje pristojne tiskovne oblasti in še razumevanje njegovih teženj — braniti ugled in blaginjo slovenske narodne družine na Koroškem. Jasnno in brezkompromisno podčrtava slovenski tednik na drugi strani pripadnost ko-

roških Slovencev k veliki nemški državi. Z nevoljo pa beležita urednik in upravnik lista povsem neosnovane in lažnjive očitke mnogih krajevnih faktorjev proti slovenskemu tedniku. Narodna zvestoba in državljanska lojalnost sta fundamente, na katerih je in bo slovenski koroški tednik vsikdar gradil.

Narodni list je zrcalo, iz katerega zre naroda podoba.

Sedaj, prijatelji, se pogledimo bolj natanko v zrcalo našega tednika! Ali nas iz slovenskega tednika še motri mladi, čvrsti slovenski korenjak bistre glave, zdravega, za vse dobro in plemenito utripajočega srca, verne slovenske duše, svežih, rdečih pobarvanih lic, jedrnate slovenske besede, nepohabljenih udov, čiste, četudi preproste obleke? Prej pa še to na uho: narod ne mora biti samo eden ali drugi, marveč smo ti in ti in mi vsi!

H koncu eno samo prošnjo: Iz zrcala našega »Koroškega Slovincu« naj nas gleda pravi, zavajen Slovenec, korenjak na duši in telesu! Skrb nas vseh, ki smo udje slovenske narodne družine, bodi, da njegova slika ne bo nikdar bledele in nikdar obledele. Kajti slovenski koroški narod bi minul, če bi bili kdaj vidni samo še obrisi raztrganih in razdejanih drobcev slovenskega narodnega telesa.

Hodžerovci še naprej izključujejo drug drugega

Belgrad, 31. dec. m. Te dni je zasedal izvršilni odbor Hodžerove Jugoslovanske narodne stranke ter se bavil z akcijo, ki jo je pred kratkim začel proti dr. Hodžeri edini poslanec te stranke Zivan Lukič. Lukiču se je pridružil tudi zdravnik dr. Laza Stefanović. Pred kratkim je bilo sklenjeno, da dr. Svetislav Hodžer odstopi. Izvršni odbor te stranke pa je na včerajšnji seji izključil iz stranke dr. Lukiča in Stefanoviča. Prav tako so bili razrešeni svojih funkcij v glavnem odboru vsi dosejani člani, ki so podpirali dr. Lukiča. Za prvega podpredsednika stranke je izvršni odbor izvolil dr. Milana Metikoša.

V četrtek je zasedal glavni odbor te stranke. Navzočih je bilo 69 članov, med drugimi iz Slovenije dr. Ivo Potokar iz Kamnika in dr. Irgolič iz Maribora. Glavni odbor je v celoti sprejel sklep izvršnega odbora o izključitvi dr. Lukiča ter sprejel sledečo resolucijo:

Jugoslovanska narodna stranka borbašev ni razumela decembrskih volitev kot strankarskega boja. Zato je takoj, čim so ji predlagali, da vstopi

v volivno vladu, ki je imela nalogo, da izvojuje zmago misli o edinstvu države, sprejela predlog z nesebičnostjo in s popolnim zaupanjem. Borbaši so se borili lojalno in s samopremagovanjem, toda iz boja so izšli s težkimi izgubami in to brez potrebe in brez krivde. Na svoji današnji seji je glavni odbor borbašev razmotril zunanje in notranjepolitični položaj ter smatra, da Jugoslovanska narodna stranka v svojem političnem delu vodi edino mogočo pot. Stranka ostane še nadalje zvesta kralju, domovini, narodu in državnemu programu. Izreka tudi zaupnico predsedniku dr. Svetislavu Hodžeri.

Kakor smo že omenili, je Jugoslovanska narodna stranka, ki se je decembrskih volitev udeležila skupno z JRZ ter postavila nešteto kandidatov, dobila samo enega poslanca, in sicer Zivana Lukiča. Vsi drugi so propadli. Med propadlimi je tudi sam predsednik stranke in bivši minister dr. Svetislav Hodžer.

Kaže, da zaradi teh medsebojnih izključevanj ta stranka kmalu ne bo imela nobenega člana.

Zamenjava starih poslovnih knjižic za delavce in nameščence

Z današnjim dnevom se zaključuje izdajanje novih knjižic

V Službenem listu z dne 10. junija 1938 št. 282/47 je objavljena uredba z zakonsko veljavo o legitimacijah za delavce in nameščence. Za izvrševanje te uredbe je bil izdan pravilnik o izvrševanju uredbe z zakonsko veljavo o legitimacijah (poslovnih knjižicah) delavcev in nameščencev (Službeni list 460/75 z dne 17. septembra 1938) in navodila za poslovanje in ravnanje s poslovnimi knjižicami (Službeni list št. 568/93).

V smislu citirane uredbe prenehajo z 28. septembrom 1938 veljati določbe §§ 307 do 311 zakona o obrti, dalje § 120 zakona o zaščiti delavcev, vse uredbe nasprotujoče določbe, zlasti pa določbe o delavskih legitimacijah (listinah), ki jih vsebuje za prejšnjo Slovenijo naredba deželne vlade za Slovenijo, s katero se ureja službeno razmerje hišnih ali gospodinskih poslov v Sloveniji z dne 18. junija 1921 in uredba o vinčarskem redu z dne 30. julija 1928.

Sedanje poslovne knjižice se morajo zamenjati najdalje do 31. decembra 1939. Po tem roku izgubijo poslovne knjižice, delavske knjižice ali legitimacije in druge podobne listine, ki so bile izdane do vključno 27. septembra 1938 po predpisih navedenih v čl. 18 uredbe z zakonsko veljavo o legitimacijah (poslovnih knjižicah) delavcev in nameščencev z dne 24. marca 1938 značaj poslovnih knjižic. Kdor bi zaposloval po 31. decembru 1939 delavca, vajenca ali nameščence brez pravilne poslovne knjižice, zapade kazni, predpisanih v čl. 15 cit. uredbe.

Zamenjavo knjižic opravi v krajih, kjer posluje kako državno krajevno policijsko oblastvo (uprava policije, predstojništvo mestne policije ali policijski komisariat), to oblastvo, v ostalih krajih pa pristojno občinsko oblastvo oziroma prisilna združba obrtnikov ali trgovcev. Poslovne knjižice oseb, zaposlenih pri poveljstvih in napravah narodne vojske, obnavljajo in zamenjujejo pristojni staršine takih poveljstev ali naprav. Vendar le-ti staršine ne izdajajo prvih poslovnih knjižic. Poslovne knjižice oseb, zaposlenih pri državnih prometnih napravah, obnavljajo in zamenjujejo organi, ki jih določijo za državne železnice generalna direkcija državnih železnic, za vse ostale prometne naprave pa ministrstvo za promet.

Poslovne knjižice izdajajo prisilna trgovska in obrtniška združenja vsem onim, ki so se izučili trgovine ali obrti ali so zaposleni v trgovskih in obrtnih podjetjih; občine pa vsem ostalim delavcem in nameščencem. Občina bo lahko izdajala knjižice onim delavcem in nameščencem, ki so na

njenem območju stalno zaposleni, prisilne združbe pa onim delavcem in nameščencem, ki so se izučili oziroma so zaposleni pri delodajalcih na področju dotičnega združenja.

Pri zamenjavi in obnovitvi poslovnih knjižic se vpišejo v novo posloveno knjižico razen podatkov, predpisanih za izdajo tudi še sumarni podatki o glavnih zaposlitvah imetnika poslovene knjižice, če so razvidni iz stare poslovene knjižice oziroma iz drugih dokazil ali listin. Po potrebi naj zahteva občina ali ustanova podatke za novo posloveno knjižico od osrednje uprave za posredovanje dela. Pri slednji se bo namreč vodil kataster vseh izdanih poslovnih knjižic in morajo zato pošiljati osrednji upravi redno podatke o izdanih knjižicah.

Poslovne knjižice, ki so bile izdane na osnovi § 307. zakona o obrti in so še neizrabljene, zamenjajo osrednja uprava za posredovanje dela samo do 31. decembra 1938. Zato je vse take uradno nastiskane in neizrabljene knjižice poslati do tega roka na osrednjo upravo za posredovanje dela v Belgradu, per po preteku tega roka navedena uprava ne bo sprejela več knjižic v zamenjavo ter ne bo priznala zanje nobene odškodnine.

Poslovne knjižice morajo imeti vsi delavci in nameščenci ne oziroma se na spol, ki so starejši od 14 let in ki dajejo svojo telesno ali duševno delovno silo v najem drugemu proti plačilu ter učenici (vajenci), kolikor ni to službeno razmerje javno-pravnega značaja. Izvzeti od te dolžnosti so nameščenci, ki imajo položaj komercialnega ali tehničnega direktorja (upravnika ali prokurista). Vendar zamorejo tudi le-ti imeti legitimacije za nameščence, če to žele. Vsi ostali nameščenci pa morajo imeti poslovno knjižico kot delavci oziroma morajo v smislu čl. 11 cit. pravilnika na osnovi odloka o sprejemu v pokojniško zavarovanje pri Pokojniškem zavodu dobiti na zahtevo od občine svojega bivališča in proti plačilu cene obrazca v znesku din. 30 posobne legitimacije, ki povesem nadomeščajo poslovne knjižice. Za obnovitev teh legitimacij se pobira znesek din. 50. Ostale poslovne knjižice se izdajajo za ceno din. 10 ter veljajo za dobo 10 let. Če pa se knjižica izgubi, je plačati za obnovo iste din. 10 in din. 20 za objavo izgube knjižice. Izgubo je po občini oziroma ustanovi za obnovitev prijaviti javni borzi dela zaradi objave.

Natančnejše navedbe glede izpolnitve knjižic, poslovanja občin pri izdaji poselskih knjižic ki jim morajo izdati knjižice prisilne združbe itd., se nahajajo v gori cit. predpisih.

Nekaj letne vremenske bilance

Ljubljana, 31. decembra.

Zadnji teden starega leta je bil v vremenskem pogledu prav močno spremenljiv. Po dobre štiri dni trajajočem hudem mrazu so nastali nagli vremenski preobrati in prave vremenske revolucije. Ko je drugič v dneh mraza termometer kazal skoraj do -20°C, je včeraj živo srebro v termometru zjutraj naglo začelo svoj dvig proti ničli in smo včeraj imeli le -7°C mraza, davi pa -6,4°C. V zimskem času zaradi dostikrat snežiti že pri višji temperaturi. Davi nas je presenetila nova snežna odeja. Snega je padlo ponoči do 7 zjutraj okoli 5 cm. V Ljubljani je bilo ob božičnih praznikih najvišje do 30 cm snega, nato se je začela snežna odeja deloma tajati. Ob koncu starega leta bomo imeli snega takole do 50 cm. Današnji sneg pa še ne ovira javnega prometa, ker je suh in droban. Telefon in brzojav sta v redu.

Za novo leto je pač primerna tudi vremenska bilanca leta 1938, ko vsak človek dela in sklone svoje račune o preteklem letu, o vseh naporih in težavah, o vseh veselih gibanjih itd. Mnogi bodo pisali, koliko je Ljubljana zapislala novih rojstev, mladičev, porok, samomorov itd. — Vremenski kronist pa se je spravil na vremensko bilanco, ki je za preteklo leto prav razveseljiva. Tako na padavinah revnega, a glede vročine zmernega leta že kmalu nismo imeli, kakor je

bilo znamenito leto 1938, ko so svet pretresale razne socialne in druge vihre.

Mesečni pregled padavin za Ljubljano nam kaže prav značilno padavinsko sliko. So bili meseci, ki so bili druga leta izredno deževni in snežni, letos prav revni na dežju. Tako je mrzli februar imel letos v 5 dneh le 18 mm padavin. Tudi marec, ki je znan kot najdeževnejši pomladanski mesec, je zaznamoval v 4 dneh le 30,4 mm padavin. Kaj pa april? Bil je deževnejši, tako tudi maj, ko je v 16 dneh padlo 140,6 mm dežja. Junij, mesec najbogatejši na padavinah, je bil letos pravcati revež in hudo ježen. V 8 dneh je porosilo in padlo le 27,5 mm dežja. Letos sta bila na padavinah najbogatejša meseca: avgust, ki je imel v 19 dneh 249,1 mm dežja. Letošnji mesečni rekord. Dalje oktober, ko je zaznamoval v 15 dneh 181,7 mm dežja.

Po dosedanjih vremenskih računih je celotno padlo v Ljubljani 1174,4 mm dežja v 136 dneh. Letos sploh ni bil dosežen letni padavinski povprečnik! Lani je bila letna padavina 2275,7 mm. Prednikom 1569,5 mm, v letu 1933 pa 2003,3 milimetre.

Vremenska bilanca nam dalje računa, da je letos padlo nad Ljubljano in njenim okolišem s površino 60 km² 704.640.000 hl vode. Ogromne množice. Kakšno bo drugače prihodnje leto v vremenskem oziru? Napovedujejo, da prijetno in lepo!

Zrnca izpod Konjske gore

Delavsko gibanje. Delavstvo, zaposleno v podjetjih v slovenjekonjiškem okraju, se vedno živahneje udeležuje dela v ZZZ. Sedaj obstojajo pri nas že tri podružnice ZZZ, in sicer v usnjarski tovarni Laurich v Slov. Konjicah, v granitolomu Cezlak v Oplotnici in v železnari »Stajerska« v Zrečah. Mlada organizacija vodi povsod delo z uspehom in želimo, da bi se v njej kmalu organiziralo vse delavstvo našega okraja.

Na naslov slovenjekonjiške občinske uprave. Prebivalstvo krajev: Vešenika, Gabrovnika, Bežine in Strtenika naslavlja na občinsko upravo v Slovenskih Konjicah iskreno prošnjo za čimprejšnjo temeljito popravilo občinske ceste, ki se od bano-vinske Slov. Konjice—Oplotnica odcepi pri kmetu Poleguju ter drži skozi Vešenik, Gabrovnik, Bežino in Strtenik do Markačice. Ta cesta je ena izmed najlepših v občini ter je v blatnem stanju na gotovih mestih neprehodna, kar povzroča čisto velike preglavice precejšnjemu prometu. Interesni predlagajo temeljito popravilo, ki bo utrdilo cesto za dolgo časa. Zadeva je res pereča. Treba je tudi popraviti kolovoz med Gabrovnikom in Dobriško vasjo.

Oplotnica potrebuje boljše pošto zvezo. V slehernem kraju, kjer je poštni urad, ljudje najraje vidijo, da dobe pošto že dopoldne. Tega pa Oplotnica in okolici ni mogoče, ker doseže pošta z avtobusom šele opoldne, kar je skrajna nerodno tako za pisemske pošiljke kakor za časopise. Naš list n. pr. dobe naročniki nekaj ur pozneje, ko izide naslednja številka. Naj bi poštna direkcija avtobusnemu podjetju, ki prevaža pošto iz Slov. Konjic, toliko zvišala plačo, da bo lahko rizičiralo dopoldne dve vožnji. Tako bi se pošta delila že ob devetih. Gotova se ji ne bo dosti poznalo.

Vremensko poročilo

Vrščit: —10, sončno, 55 cm pršiča, mirno.
Bled: —11, 2 pršiča na 55 podlagi.
Sv. Janez v Bohinju: —10, 70 pršiča, megleno.
Dom na Komni: —8, sončno, 185 pršiča, mirno.
Mojstrana: —9, 50 pršiča, oblačno.
Vogel: —13, sončno, 150 pršiča, mirno.
Velika Planina: —9, sončno, 60 pršiča, pot zgažena.
Krvavec: —10, sončno, 90 pršiča, pot zgažena.
Mozirska planina: —12, sončno, 80 pršiča.
Škofja Loka: —6, 4 pršiča na 35 podlage, mirno.
Kurešček: —6, 10 pršiča na 40 podlage, mirno.
Polzevo: —5, oblačno, 35 pršiča.

Rekordno kratka skupščina delavskega parlamenta

Ljubljana, 31. decembra.

V dvorani DZ na Miklošičevi cesti je včeraj zasedal delavski parlament. Njegovo zasedanje je bilo rekordno kratko. Od 60 delegatov se je skupščina udeležilo 56, ostali so odsotnost primerno opravili.

Predsednik DZ Lovro Jakomin je ob 18 otvoril skupščino s kratkim nagovorom, ki so ga delegatje vzeli mirno na znanje. Pozdravil je med drugimi dr. Bogataja kot zastopnika ministra za socialno politiko in ljudsko zdravje Cvetkoviča in zastopnika bana dravske banovine ban. svet. dr. Karlina. Za overovatelje zapisnika je imenoval g. predsednik člana DZ Petra Lombarda in Ivana Bričija. Nato je predsednik poudaril, da so že posamezni klubi DZ soglasno sklenili, da vzamejo poročila predsednika in tajnika o poslovanju DZ brez debate na znanje, ker so jih drugače vsi delegati že poprej prejeli dopolneno od urada DZ. Sledilo je nato blagajniško poročilo, ki ga je podal blagajnik Bričij, v prvi vrsti o računskem zaključku za leto 1937. Navajal je, da so bila pri nekaterih postavkah potrebna gotova dopolnila in spremembe, nekatere postavke so bile prekoračene. Vse od njega predlagane spremembe je skupščina brez ugovora odobrila. V dvorani je sploh ves čas vladala neka čudovita tišina, nad skupščino je valovila molčečnost.

Ban. svet. dr. Karlin je nato pozdravil v imenu bana skupščino, ki ji je želel najboljših uspehov, poudarjajoč, da je g. minister za socialno politiko v zadnjem času izdal važne uredbe in odredbe, nanašajoče se v zaščito delavskega prava.

Sledilo je nato poročilo o proračunu za leto 1938. Ta izkazuje 2.200.000 din dohodkov in prav toliko izdatkov. Potrebno je bilo deloma znižanje, deloma zvišanje nekaterih proračunskih postavk. Od raznih strani je bila izražena želja, da bi se ustanovile potujoče knjižnice. Za izvedbo prihodnjih volitev je v proračun postavljen znesek 500 tisoč din. Na podlagi sporazuma klubov je bil prav tako brez debate proračun za leto 1939 v celoti sprejet.

Kratko je bilo pri slučajnostih poročilo o izdatkih DZ za kritje pravnih stroškov, ko je DZ jemala v zaščito delavskega zakonika in posamezne delavce, ki so bili od raznih podjetij odpušteni in so morali nastopiti pravno pot za izvojevanje svojih delavskih pravic.

Ob 13.45 je predsednik g. Lovro Jakomin zaključil zborovanje s pripombo, da bo na skupščini sprejeti proračun poslan po posebnem kurirju

Ljubljana od včeraj do danes

Ljubljana, 31. decembra.

Lokalni kronist bi ob zatonu starega leta in porajanju novega leta 1939 lahko pisal knjižice in knjižice o vseh gibanjih, potresih in pretresljajih, ki valovijo med nami in ki so nam razgibavali duševno življenje. Policijska kronika zaznamuje zadnje dneve marsikatero zanimivost, veselje in žalostno.

Romunski državljani v sodnih zaporih

V tople zapore ljubljanskega okrožnega sodišča so včeraj sprejeli elegantnega gospoda. Zagrebška policija je izsledila v Zagrebu prav zanimiv kriminalen tip, ki nagiblje na pustolovsko in elepareko življenje. Milorad Marković, oženjen trgovec rodom iz Srbskega Martona, okraj Temišvar v Romuniji. Možakar je močan in visokorasel. Varnostne oblasti ga že dolgo zasledujejo zaradi raznih trgovskih in drugih eleparij. Iz Ljubljane je bila izdana tirailica za njim, z naročilom, da naj ga aretirajo, kjerkoli ga dobe in privedejo v ljubljanske sodne zapore, da bo nato dal odgovor in polagal račune pred malim kazenskim senatom o vseh svojih podvigih, ki so v navzkrižju s hudimi paragrafi 334 in 337 kaz. zak., ko gre za obrtoma izvrševane goljufije. V Zagrebu so ga iztaknili in ga previdno prepeljali v Ljubljano. Nekaj poročilo opisuje zunanost Miloradovo med drugim tako-le, da ima »ptičja prsa«.

V bolnišnico letos sprejetih nad 31 000 bolnikov

Staro leto zadnji dopoldne ne zaznamuje v Ljubljani in drugod na deželi nikakih hujših nesreč in nezdog. Mestne reševalna postaja miruje že 24 ur. Ni bilo celo noč in tudi dopoldne nobene vožnje. Drugače je bila pa reševalna postaja to leto močno zaposlena. Imela je nad 4000 voženi, torej mnogo več kot lansko leto.

V bolnišnico so včeraj sprejeli 75 raznih bolnikov, med njimi nobenega ponesrečenca in poškodovanca. Prav zanimivo bo poročilo bolnišnice, ko bo sestavila letno bilanco o sprejemanju bolnikov. Računajo, da bo letos do novega leta sprejetih v splošno bolnišnico gotovo 31.400 bolnikov na razne oddelke.

Trdovratnost, ki se ni izplačala

Pred malim senatom mariborskega okrožnega sodišča se je zagovarjal danes dopoldne 26 letni Jakob Kokol iz Kozjaka zaradi vloma. Dne 26. julija t. l. je vdril na Pesnici v vilo mariborskega trgovca Tschareta ter mu je odnesel raznih stvari v vrednosti 26.000 din. Samo starinsko violino, ki je bila pri tej priliki ukradena, ceni Tschare na 12.000 din. Tega vloma je bil najprej obtožen Tscharejev vinčar Trbos, ki je prišel celo pred sodnike, vendar je bil zaradi pomanjkanja dokazov oproščen. Šele pozneje je prišlo na dan, da je pravi krivec Kokol in da je bil Trbos po nedolžnem osumljen. Kokol je pred sodiščem trdovratno tajil vsako krivdo ter je neprestano izjavljal, da je nedolžen. Toda pri njem so našli številne predmete, ki so izvirali iz omenjenega vloma. Kokol je sicer zatrjeval, da je vse to kupil od nekega neznanca, vendar sodišča ni mogel prepričati. Ostal je celo trdovraten, ko mu je pri razpravi navzoči trgovec Tschare ponujal 1000 din nagrade, če mu pove, komu je prodal violino. Kokol je tudi spričo te zapeljive ponudbe vse zanikal in sploh ni odprl ust. Kljub vsemu molku pa je bil obsojen in sicer na dve leti robije, dasi je prosil sodnika, naj ga obsodijo samo pogojno.

Celjske novice

Lepota svoje vrste. Če kreneš iz Glavnega trga v Celju v Prešernovo ul., boš opazil poleg Marijine cerkve »veličastno« starinsko stavbo, ki ni nič kaj v ponos lepemu in velikemu Celju. Ta stavba je bila svoje dni minoritski samostan, za Marije Terezije pa okrožno sodišče, danes pa so spodaj trgovski in gostilniški lokali, zapor, v 1. in 2. nadstropju pa zasebna stanovanja. Na ulico se kaže ta stavba s svojimi golimi rebri. Omet je na nekaterih mestih že davno odletel, šipe na hodnikih popokale in stavba gre isto zgodovinsko pot kot celjski stari grad le s to razliko, da tega popravljajo, one »veličastne« starinske stavbe pa ne. Res so stare stavbe kulturni spomeniki, toda ti spomeniki naj bodo tudi lepi in večkrat popravljeni. Vse to pa navajamo zato, da bi se merodajni krogi sedaj, ko se delajo proračuni, zganili in tudi za to poslojpe intervenirali na merodajnem mestu.

Vrtnarski tečaj v Celju

Znano je, da je Celje eno najdražjih mest glede življenjskih potrebščin. Samo čez trg pogledimo in videli bomo, da je povrtnina v polletnih in jesenskih mesecih v ceni na višku, kaj še, če pogledamo na trg v zimskih mesecih. Delavski in srednji sloji si le s težavo privoščijo zelenjavo.

Celjska okolica glede na pridelovanje zelenjave daleč zastaja za ostalimi v Sloveniji. Kmetovalci se pečajo z vsemi ostalimi panogami kmetijstva, delajo od ranega jutra do poznega večera, ne da bi mogli to delo in pridelke koristno in dobro vnovčiti na bližnjem celjskem trgu. V zimskih mesecih celo uvažamo na celjski trg povrtnino iz južnih krajev, ker je pomanjkanje občutno.

Ali bi ne bilo dobro, da bi posvetili okoličani več skrb vrtinarstvu? Za proizvajalca bi bil to prvi dohodek in bi trajal lahko skozi vse leto, v zimo, konsumant pa bi prišel pri cenejšem nakupu na svoj račun. Prav lahko bi razen tujepokrovnega Celja zalagali obilnjaka kopaljšča s ceno povrnitno, in nudili tujskemu prometu to, kar so kot kmetovalci dolžni doprinesiti.

Brali smo na oglašnih deskah mestnega poglavarstva razglas, da bo v Celju dne 5. in 4. februarja 1939 vrtnarski tečaj v telovadnici okoliške osnovne šole. Izvedeli smo tudi, da bosta predavatelja priznana strokovnjaka gg. Kofol Franjo, banovinski referent za sadjarstvo, in Lap Anton, ravatelj mestnih nasadov v Ljubljani. Že imeni jamčita, da bo tečaj imel prvovrstne predavatelje. Tudi mi se pridružujemo temu vabilu in vabimo vse, ki žele spoznati način rentabilnega in umnega vrtinarstva, da se tega predavanja udeležijo. Omenimo naj, da je tudi za ljubitelje cvetlic poskrbljeno in da bodo prišli pri predavanjih na svoj račun. Pridite, ne zamudite prilike!

takoj v Belgrad, da ga g. minister za socialno politiko odobri, ker je drugače nevarnost, da naslone v proračunu ex-lex stanje.

Silvestrovo prireditve

Na kriminalnem oddelku policijske uprave ni so danes imeli večjih zadev. Rešujejo stare kriminalne tipe. Drugače ni bila prijavljena nikaka večja tatunska, eleparska ali vlomilska afera.

Danes na Silvestrovo bodo po stari navadi ljubljanske gostilne odprte do 2 zjutraj, ne da bi plačale za prekoračenje policijske ure predpisano takso. Ljubljanci, oni, ki so mirni in dobre volje, bodo zajadrali v gostilne. Samo 8 gostilničarjev je na policiji zaprosilo za dovoljenje, da smejo imeti na Silvestrovo »domači koncert« ali godbo brez plesa. Po mnogih krajih kjer se sopri zunanja elita in puhloglavost, bodo velike silvestrovske prireditve z raznimi veselimi komičnimi in tudi prozaičnimi programi. Takih prireditev bo 11. Naval, tako računajo, bo na te zabave primeren in baje tudi blagodejen. O tem bo pač kronist pisal po novem letu.

Drugače pa želi kronist vsem Ljubljancem srečno in veselo novo leto!

Samo še danes v soboto in jutri na Novega leta dan je odprta umetniška razstava g. A. Kosa, M. Maleša in Fr. Goršeta v Jakopičevem paviljonu v Tivoliju. — Prostori so kurjeni!

Vlomilec mednarodnega kova

Na mariborskem okrožnem sodišču so imeli danes v veliki razpravni dvorani redkega gosta iz tujine. Bil je to vlomilec mednarodnega formata, ki je imel v Mariboru smolo, da je padel po izvršenem vlamu v roke tukajšnje policije. Dne 19. oktobra zjutraj so opazili v prostorih avtomobilske tvrdke inž. Ferdinanda Fridana, da je bil izvršen ponoči vlam. V pisarni je bilo vse razmetano, vendar je vlomilec zastojal iskal denar. Vzel je potem nekaj dragega orodja ter s tem plenom izginil. Istega dne zjutraj, čim so bile stražnice o vlamu obveščene, pa je že opazil stražnik na Meljski cesti nekega sumljivega možakarja, katerega je aretirali. Na stražnici so mu izpraznili vest, pa se je kmalu doglalo, da imajo v rokah vlomilca. Navedel je sicer, da mu je ime Jožef Weber in da je doma iz Strassbourga. Priznal je vlam, dejal pa je, da ga je izvršil skupaj z nekim Weissom, s katerim sta skupno pripotovala v Maribor iz Prage. Weiss ga je čakal na kolodvoru, pa je najbrž pravočasno zaslužil nevarnost ter je pobegnil. Policija je bila prepričana, da aretirani Weber ni navedel svojega pravega imena ter je začela poizvedovati okoli. Res je prišlo iz Darmstadta v Nemčiji pisanje, da imajo tam zabeleženo sumljivega človeka, ki odgovarja sliki, katero je poslala tja mariborska policija in katerega prstni odtisi se strinjajo z onimi, ki jih hrani darmstadtska policija. Mož se pa ne piše Weber, temveč Friderik Volk, star je 31 let, služil je v francoski tujski legiji, po poklicu pa je ključavničar in nevaren vlomilec. Danes se je Volk znašel pred mariborskimi sodniki, ki so ga obsodili na 1 leto in 4 mesece robije, po prestani kazni pa bo izgnan iz naše države.

Nakup koruze za vojaštvo

Maribor, 30. decembra.

Od 1. I. do 30. III. 1939 bo vsak torek, četrtek in soboto dopoldne neposreden nakup koruze za do 30. aprila 1939 se vrši vsak torek, četrtek in soboto dopoldne neposreden nakup koruze za potrebe vojske v prostorih voj. senika v Stritarjevi ulici pri vojašnici vojvode Putnika. — Kaveja ni potrebna. Vsi ostali pogoji so razvidni v garnizijskem skladišču v Mariboru, Ob železnici 16.

Srečno novo leto!
želi
TEODOR KORN
klepar, krovec in instalater
LJUBLJANA, POLJANSKA CESTA 9

Srečno novo leto!
želi trdkar
IVAN KREGAR
Izdelovanje vseh cerkvenih potrebščin
ter raznih kovinskih predmetov po
najnižjih cenah in kromiranje
LJUBLJANA, ZRINJSKEGA CESTA 3

KAREL KAVKA
STAVBENIK IN TESARSKI MOJSTER
LJUBLJANA
ZIBERTOVA ULICA 11
Telefon 20-50
Gradbeno in tesarsko podjetje
ter tehnična pisarna

Izvršuje vsa v graditeljsko in tesarsko stroko
spadajoča dela po danih in lastnih načrtih

Svojim cenjenim odjemalcem in prijateljem
SREČNO IN VESELO NOVO LETO
Medić-Zankl
LASTNIK FRANJO MEDIC
tovarna olja, lakov in barv
LJUBLJANA—MEDVODE
DOMŽALE—MARIBOR

Od tu in tam

Novo veliko državno opero bodo zgradili v Beogradu. Vlada je že zagotovila potrebne kredite, zato se sedaj bavi jo se z vprašanjem, kje jo bodo postavili. Nekateri menijo, da bi bil najugodnejši prostor nasproti narodne skupščine, drugi pa so zopet za park ob Maneži. Zaradi razpisa natečaja pa je bila v gradbenem ministrstvu seja, katero je vodil minister Miha Krek. Natečaj bo v kratkem razpisan, čim bo rešeno vprašanje prostora. Udeležiti se ga bodo smeli tudi tuji arhitekti.

Muro bodo začeli v kratkem regulirati pri vasi Zabnik na črti med Verzejem in Murškim Središčem. Reka je tod dostikrat menjala strugo in vedno znova preplavljala obširne rodovitne predele. Ker sprva ni bilo misli na pomoč s strani države, so se kmetje sami organizirali. Okrog 400 se jih je zbrala, da bodo sami s kulukom začeli uravnati stugo reke in poskušali spraviti tok v staro strugo. Ko so z delom začeli, pa so opazili, da bi z uspešno regulacijo na svojem odseku pospešili nevarnost poplave na nasprotni strani ležeči vasi Hotize. Povrh tega pa jim je voda odnesla zaščitni nasip, ki so ga bili komaj zgradili. Končno se jih je vendarle usmili la oblast ter je finančno ministrstvo odobrilo za regulacijo dva milijona dinarjev. Gradbeni minister dr. Miha Krek je pred nekaj dnevi podpisal odlok, da se regulacijska dela takoj začne.

Z velikim uspehom deluje v Beogradu »zim-ska pomoč«, organizacija za podpiranje brezposelnih in bednih. Stalnemu organizacijskemu odboru načeljuje knežinja Olga, a podpredsednici sta žena predsednika vlade dr. Stojadinovića ter žena beograjskega župana Ilića. Posebno župan Ilić je uporabil vsa možna sredstva, da je v krog darovateljev pritegnil zlasti imovite sloje. Nekateri tovarnarji so darovali po več deset tisoč dinarjev, mnogi razne obleke in obuvene, a Delavska zbornica je darovala celih 100.000 din, medtem ko je sama razdelila med brezposelne delavce 70.000 din. Računajo, da bo zimska pomoč zbrala samo denarnih podpor za okroglo milijon dinarjev.

Vedno večje širjenje spolnih bolezni, kakor so ga zasledila zdravniška risikanja zlasti v vzhodnejših delih naše države, je dalo povod, da so nekateri zdravniki v časopisju sprožili predlog, naj bi se spet uvedel obvezen pregled moških, ki nameravajo stopiti v zakon. Pred časom je ta odredba že veljala, pa so jo pozneje zaradi nekaterih nevednosti in stroškov tistih, ki so se morali podvreči pregledu, odpravili. Pokazalo pa se je, da je treba na novo začeti borbo proti vsem kužnim boleznim, ker je to v korist narodnega zdravja. Med prvimi se je oglasil direktor osrednjega Higieniskega zavoda v Beogradu, dr. Konstantinović, ki zahteva, da država uvede zopet obvezen zdravniški pregled ženina in neveste, preden mislijo stopiti v zakon. S temi bi se obvarovale množične družine uničujočih posledic veneričnih bolezni za zarod, ker bi bolni mladenci in mladenke sploh ne smeli stopiti v zakon. Prav tako bi se preprečilo sklepanja zakonov nanašala na ljudi, ki bolujejo na boleznih, ki se po navadi prenašajo od staršev na otroke. Pač pa predlaga ta zdravnik, naj bi država urenila v zvezi s to uredbo vprašanje zdravniških honorarjev in drugih stroškov, tako da bi prizadeali pacienti ne videli v pregledu oviro, ki bi bila iz premoženjskih ozirov prehuda.

Zalostno je končala zapeljana 16 letna deklica Marija Gaspar iz Komletincev pri Vinkovcih. Vaski ženskar Gjuro Bartoš se je okrog Marije toliko časa vrtel, da jo je nazadnje zapeljal. Čim je dosegel svoj zločinski namen, se je začel dekleta izogibati. Ko ga je Marija nedavno srečala in zahtevala, da jo poroči, jo je zapeljavec zadirčno zavrnil. Dekle je bilo tako poparjeno in obupano, da je šlo domov in se obesilo.

Pri belem dnevu so iz zlozbe kradli samokrese trije nepridipravi iz Brčkega. Fantičem se je za hotelo orožja in so se zato zbrali pred trgovino z orožjem. Dva sta se gnetla okrog malega izložbenega okna in s tem zakrivala tretjega, ki je s ponarejenim ključem izlozbo odprl in pabral tri samokrese. Ljudje, ki so hodili mimo, niso opazili nič sumljivega. Še prej, preden so odnesli pete, jih je opazil trgovec in poklical policajca. Vse tri so nato prijeli.

Za mrtvega se je proglasil stari nepridiprav in nepoboljšljivi ponarejevalec Ljubomir Urošević, bivši poduradnik pri rečni plovbi v Beogradu. V zaporu je presedel lepe mesece. Komaj pa so ga izpustili, se je spet lotil stare obrti. Začel je kra- stiti in ponarejati dokumente. Ker ga je oblast zasledovala, si je izmislil nov trik. Šel je v župni urad in zahteval potrdilo o smrti svoje matere. Na tem potrdilu je potem izbrisal materino ime in napisal svoje. Stopil je potem sam v beograjsko sodišče, se predstavil kot pokojnega Ljubomira brat in predložil uradniku potrdilo o svoji smrti. Na sodišču so na njegove akte zapisali, da je umrl, ker ga ni nihče prepoznal. Urošević je bil sedaj varen. Dobil je od neke družbe ponudbo, naj za veliko nagrado ponareji nekaj potnih listov. Delo je izvršil in potegnil nagrado, toda tokrat se je zapletel med ženske, katerih ena ga je iz ljubosumnosti izdala policiji. Tako je spet »oživel« in odromal v zapor.

Sredi ulice je v Knjaževcu zaklal svojo ženo čevljar Milković iz Crnjeva. Pred dvema letoma se je bil oženil s Slavko Tričković, hčerko bogatega kmeta. Sprva sta živela v slogi, dokler ni mož s surovostjo odtujil ženo. Večkrat mu je pobegnila k očetju, pa se na njegove prošnje spet vrnila. Pred tednom pa je ponovno pobrala svoje stvari in odšla. Ker se na moževe prošnje ni odzvala, je šel zapuščen mož zadevo prijaviti okrajnemu glavarstvu v Knjaževcu. Oba sta bila poklicana v urad, toda Slavka je ostala trdovratna kljub vsem prigovarjanjem. Ko pa je v družbi svojega očeta stopila iz hiše, v kateri je glavarstvo, je priskočil k njej Drago in jo začel bosti z nožem. Zadal ji je težke rane in bi jo vso razrezal, če se mu ne bi postavil v bran njen oče. Vsa krvava je Slavka pobegnila v bližnjo hišo, medtem pa so ljudje ukrotili morilec in mu izvil iz rok nož. Ranjena žena je nekaj ur po prevozu v bolnišnico izdihnila.

Menjalec, ki je špekuliral na tuj račun, sodi te dni beograjsko sodišče. Gjorgije Odajić je dobil od več strank v shrambo na stotine raznih obveznic za več kot milijonski znesek. Stranke, ki so mu vrednostne papirje izročile v čuvanje, so kasneje opazile, da je Odajić z njihovimi papirji špekuliral na borzi in vse zaigral. Tako je zadeva prišla pred sodišče. Obtoženec sam pa trdi, da je špekuliral na borzi, pa ne zase, temveč za tiste stranke, ki so mu papirje izročile. On da jim je samo naredil uslugo, ker je namesto njih špekuliral. Pa je imel pri poslu smolo in je vse šlo po vodi. Samo pet njegovih strank je izgubilo nekaj več kakor milijon dinarjev. Razprava se bo vlekla več dni.

Nova domača zadružna tekstilna tovarna bo začela obratovati v Kranju

Kranj, 30. decembra.

V našem mestu imamo že lepo število tekstilnih tovarn, vendar obratujejo vse s polno paro in se večinoma iz leta v leto širijo ter večajo svoje obrate. Kranjske tovarne zaposlujejo res lepo število delavcev, pa vendar še vedno srečujemo obraze, ki s hrepenetimi očmi iščejo kruha in stalne zaposlitve.

V začetku novega leta bo zaposlila nekaj delavcev tudi nova kranjska tekstilna tovarna »Teza«, ki je bila zgrajena letošnjo jesen na Farovski Loki. Zaenkrat je nova tovarna že zaključila sprejemanje delovnih moči, vendar bo pozneje razširila svoj obrat in zaposlila še več delavcev.

Prednost nove tovarne je v tem, da je popolnoma domača, to se pravi: zgrajena je iz popolnoma domačega kapitala, vodijo jo izključno domačini in tudi delo so dobili le domači delavci.

Idejo za novo tekstilno tovarno je dal kranjski dekan g. Matija Škerbec. G. Škerbec je namreč že v Tržiču pred kakimi desetimi leti ustanovil domačo tovarno za usnje »Runo«, ki še sedaj z velikim uspehom obratuje. Prvi razgovori o

tekstilni tovarni v Kranju so bili pred dvema letoma, vendar je takrat ideja za nekaj časa navidezno zaopazila zaradi pomanjkanja kapitala. V letošnji zgodnji pomladi pa je zavladalo za novo tovarno spet zanimanje. Na ustanovnem obnem zboru družbe »Teza«, ki je bil 31. marca 1938, je že prisostvovalo več ljudi, med njimi tudi precej delavstva, ki so se odločili, da bodo pristopili kot družabniki. Sklenjeno je bilo nadalje, da se takoj naroče potrebni stroji in sezida stavba, ki bi bila sposobna za namestitev 40 strojev ter izdelana tako, da bi jo v ugodnih razmerah lahko razširili.

Od tega obnove zbor je agilno vodstvo družbe napelo vse sile, da bi čimprej sezidalo tovarno in dobilo pravice za obratovanje. Število deležev je raslo in z vsakim novim deležem se je krepila moč družbe. Tudi vnaprej sprejema družba »Teza« nove družabnike. Družba želi, da bi si tovarna še bolj opomogla, tako da bi pozneje lahko dajala svojem delavstvu dober kos kruha. Omogočeno je tudi vsakemu poštenemu krščanskemu delavcu, da postane z vplačilom deleža član te družbe, kakor je že do sedaj več delavcev solastnikov ustanovljenega podjetja.

Nekaj zanimivosti iz zadnje amnestije

Ljubljana, 31. decembra.

Na državni praznik 1. decembra letos objavljeni ukaz o amnestiji gotovih kaznivcev in obsojencev je marsikoga močno razveselilo, mnogim zapornikom je pripomogel do zlate svobode, drugi pa so bili presenečeni, ko niso bili deležni pomiloščenja. Nekateri zato, ker njih sodbe niso bile pravomočne, nekateri pa zato, ker so bili sojeni drugi dan po državnem prazniku, pa se je njih zadeva vlekla dostikrat poprej po več mesecev. Neki ljubljanski velepodjetnik po pač občutil trdoto, da bo moral plačati denarno kazen zaradi nepravilne avtomobilske vožnje. Njegova zadeva bi bila že davno poprej končana in mirno likvidirana. Gospod pa ni hotel spoštovati sodišča v tej meri, da bi se bil takoj na prvo sodno vabilo oglasil k razpravi. Nel Gospod se je hotel pokazati »gospoda«! Toda temu gospodu bomo sedaj namesto noveletne častitke zapisali:

»Spoštuj sodišče in ubogaj dobrega sodnika!«
Ta gospod, ki je pri nekem karambolu močno poškodoval motociklista, bo pa moral plačati čedno odškodnino poškodovanцу!

Zadnji pomiloštitveni ukaz je bil omejen le na gotove delikte, tako n. pr. glede deliktov zoper človeško telo. Prevaranti in slenarji, tatovi in vlomilci niso bili deležni amnestije. Kazenski oddelek ljubljanskega okrožnega sodišča je te dni v glavnih obri- sli sestavil seznam in pregled vseh amnestirancev in pravi, ki so bile ustavljene na temelju amnestijskega ukaza.

Glede tiskovnih pravi
je treba omeniti, da so bili nekateri že med letom po tiskovnem zakonu (šl. 52) zaradi klevete obsojeni sedaj pomiloščeni. Takih je bilo 9, ki so bili obsojeni na skupno denarno kazen 3.820 din. Pred okrožnim sodiščem pa je bilo na državni praznik še 23 tiskov- nih pravihnih zadev tekočih in še ne rešenih. Vse te pravde so bile ustavljene.

Praz zanimiv je pregled o pomiloščencih, ki so bili obsojeni zaradi deliktov, navedenih v pomiloštit- venem ukazu, na kazen do največ enega leta, bodisi

na zapor, bodisi na strogi zapor ali robijo. Seznam navaja, da je bilo 110 takih obsojencev pomiloščenih in so jim bile kazni izbrisane v celoti ali pa so jim bile kazni, ko so že sedeli v zaporih, v ostankih od- puščene. Vseh teh 110 pomiloščenec je bilo obsoje- nih na celotno kazen

40 let, 9 mesecev in 27 dni.

Ti obsojenci so bili deležni prav značilnih in za- nimivih dobrot amnestijskega ukaza. Nekaterim, ki so prestajali kazen, so bile odpuščene 4/5, nekemu 1/23, nekemu 1/25, tretjemu 2/23, naposled nekemu obso- jencu, ki bi imel presedeti eno leto in tri mesece strogega zapora zaradi noža pa celo 12/53 kazni. Za druge pomiloščence so ostale kazni tudi točno do- ločevali in jim ostanke odpisali točno do minute. Nekdo je bil nekaj dni pred državnim praznikom obsojen. Sodba je postala pravomočna. Njemu so od- pustili od kazni 10 mesecev, 11 dni in 6. Njegov so- obtoženec, ki je dobil v dvorani št. 79 zaradi tepeža 20 dni, pa bo moral sedeti, kajti državni tožilec se je proti sodbi pritožil in sodba tako ni postala pravo- močna. Nekemu drugemu, ki je bilo obsojen na eno leto strogega zapora, so odpustili 7 mesecev, en dan in 23 ur!

Nadalje so bili pomiloščeni tudi taki, ki so bili obsojeni na zaporne kazni več kot eno leto. Takim obsojencem — bilo jih je pri ljubljanskem okrožnem sodišču 9, ki so bili obsojeni na skupno kazen 12 let in 7 mesecev — je bila kazen odpuščena celotno za 2 leti in 8 mesecev. Tudi znameniti »kokainisti« so bili deloma deležni trohice amnestije in to zaradi po- stranskih deliktov, ki so jih bili izvršili pri svojih »kokainskih« sleparijah.

Torej prav čedne zanimivosti o amnestijah za novo leto!

TECAJ ZA STROJEPISE priredi Trgovsko učil- ište in stenografski institut Robida, Trnovska ul. 15. Ljubljana. Novi moderni stroji. Najnovejša učna me- toda. Začetek januarja 1939. Pojasnila v pisarni učil- išča: Trnovska ul. 15.

RESEVALCE NAŠE BOŽICNE NAGRADNE UGANKE OPOZARJAMO, DA SPREJEMA- MO REŠITVE SAMO DO 2. JANUARJA ZVEČER.

Vremensko poročilo

»Slovenskega doma«

Kraj	Baromet- rsko stanje	Tempe- ratura v °C		Relativna vlažn. v %	Oblakost 0-10	Veter (smer, jakost)	Pa- da- vine	
		naš večji	naš manjši				m/m	vrsta
Ljubljana	756.7	-4.8	-6.4	84	10	N ₂	—	snež
Maribor	756.2	-4.7	-9.0	80	6	0	—	—
Zagreb	761.5	-2.0	-6.0	90	10	0	—	—
Beograd	761.1	-5.0	-7.0	90	10	NW ₁	—	—
Sarajevo	761.9	-4.0	-4.0	80	10	0	—	—
Vis	753.5	-2.0	-1.0	90	4	NW ₁	—	—
Split	753.6	7.0	1.0	40	4	NE ₁	—	—
Kumbar	751.7	11.0	4.0	50	10	NE ₁	—	—
Rab	755.1	5.0	-3.0	50	0	E ₁	—	—
Dubrovnik	749.7	9.0	2.0	60	10	NE ₁	—	—

Vremenska napoved: Pretežno oblačno. Tempe- ratura se bo zvišala. Ponekod bo snežilo.

Splošne pripombe o poteku vremena v Ljubljani od včeraj do danes: Iz noči in vse do 14.30 je bilo popolnoma oblačno ter nekoliko megleno z visoko in redko meglo. Ob 14.35 se je oblačnost nekoliko pre- trgala, vendar je ostalo še dalje do 17.30 pretežno oblačno. Ob 17.30 se je zopet popolnoma pooblačilo in tako ostalo v noč. Po polnoči je snežilo in padlo 3.5 mm snega. Snežna plast je 25.0 mm. Najnižja tem- peratura na aerodromu je bila —10 stopinj.

Koledar

Danes, sobota, 31. decembra: Silvester.

Nedelja, 1. januarja 1939: Novo leto.

Obvestila

Nočno službo imajo lekarne: dr. Piccoli, Dunaj- ska cesta 6; mr. Hočevnar, Celovška cesta 62 in mr. Gartner, Moste, Zaloška cesta.

Mestno zdravniško dežurno službo bo oprav- ljal v soboto od 8. ure zvečer do ponedeljka do 8. ure zjutraj mestni zdravnik dr. Ciber Fran, Srbska ulica št. 7-I, telefon št. 36-41.

TECAJ ZA STENOGRFIJO, šestmesečni, pri- redi Trg učilišče in stenografski institut Robida, Ljubljana, Trnovska ulica 15. Poučuje ga. prof. Ro- bidova. Učnina nizka. Uspeh garantiran. Začetek ja- nuarja 1939. — Pojasnila v pisarni učilišča, Trnovska ulica 15.

Novoletne nagrade mestnim uslužbencem, smetarjem in drugim. Ob novem letu čestitajo po mestu in sprejemajo nagrado razni ljudje, zato pa mestno poglavarstvo opozarja, da je mestnim uslužbencem, smetarjem in drugim strogo prepo- vedano pobiranje kakršnihkoli nagrad. Zato naj stranke takim ljudem, ki nagrade neupravičeno pobirajo ali se tudi neupravičeno izdajajo za mest- ne uslužbence, ne nasedajo ter ne dajejo nagrad.

»Kjer ljubezen, tam Bog« je naslov igri, ki jo bo na Novega leta dan uprizoril Rokodel- ski oder v Rokodelskem domu, Komenskega ul. št. 12. — Igro je po Talkejevem romanu spisal Milčinski. V igri bo nastopil tudi g. Rudolf Vrančič, ki letos obhaja že štiridesetletnico svo- jega delovanja na odru. Pričetek igre ob pol 8.

Člani mladinske JRZ! Znake MJRZ dobite v banovinskem tajništvu JRZ na Miklošičevi cesti 7-II, Ljubljana.

Silvestrovanje Františkanske prosvete M. O. v Ljubljani bo danes ob 8 zvečer v františkanski dvorani s pestrnim sporedom, predvsem burka s petjem in godbo v štirih dejanjih »On in njegova sestra« v režiji Milana Skrbinskega. Cene običajne. Predprodaja vstopnic v pisarni »Pax et bonum«. Burka »On in njegova sestra« se ponovi v nedeljo 1. januarja ob 8 zvečer.

Ljubljansko gledališče

Drama — Začetek ob 20. uri

Sobota, 31. decembra ob 21. uri: Trideset sekund lju- bezni. Izven. Znižane cene.

Nedelja, 1. januarja ob 15: Pileca in Tonček. Izven Mladinske predstava. Ob 20: Pokojnik. Izven Znižane cene.

Opera — Začetek ob 20. uri.

Sobota, 31. dec. ob 21: Roxi. Izven. Znižane cene. Nedelja, 1. jan. ob 15: Ero z onega sveta. Izven Znižane cene. Ob 20: Frasquita. Izven.

Mariborsko gledališče

Sobota, 31. decembra ob 21: »Boccaccio« Znižani cene. Silvestrovska predstava v korist pokoj- ninskega sklada gledaliških igralcev.

Nedelja, 1. januarja ob 15: »Pesem s ceste« Glo- boko znižane cene. Zadnjič. — Ob 20: »Vse za šalo«.

Mladinski dnevi v Mariboru od 29. junija do 2. julija 1939

Vsem je šo v živem spominu mogočni medna- rodni mladinski tabor v Ljubljani, na katerem je slovenska katoliška mladina pokazala svojo na- rodno in versko zavednost, svojo vdanost do dr- žave, svojo disciplino in svojo moč.

V letu 1939 pa vas kliče obmejni Maribor! V dnevih od 29. junija do 2. julija bo Maribor gostoljubno sprejel v svoje okrilje cvet naše mla- dine, naše lante in naša dekleta in vse one, ki mislijo in čutijo z našo zdravo, požrtvovalno mla- dino.

Od 29. junija do 1. julija bodo stanovska zho- rovanja, športne, plavalne in telovadne tekme. V nedeljo dne 2. julija pa bo glavni mladinski dan s sprevedom skozi mesto, slovesno službo božjo in velikim telovadnim nastopom na novem maribor- skem stadionu.

Fantje, dekleta! Ti dnevi v Mariboru bodo dnevi obračuna vašega prosvetnega in telovadnega dela v prosvetnih domovih in telovadnicah. Naj bodo to dnevi ponosnega manifestiranja za verska in narodna načela! Naj bodo to dnevi naše sloven- ske, katoliške skupnosti ter naše iskrene ljubezni do kralja in države! Zato na delo posebno tisti, katerim so dnevi v prvi vrsti namenjeni, to so fantje in dekleta celjske in mariborske podveze. Pa tudi bratje in sestre preko Save in preko Sa- vinskih planin nam bodo v teh dneh podali svoje roke in se strnili z nami v skupne vrste.

K božjemu soncu! — Bog živi! — Zveza fan- tovskih odsekov, podveza Maribor

JUGOSVILA

d. z o. z.

JUGOTEKSTIL

d. z o. z.

MARKO ROSSNER

MARIBOR

Silvestrovanje drugod po svetu

Kolikor narodov, toliko različnih proslav

Novo leto je na pragu, tokrat že leto 1939. Spet bodo proslavljali najrazličnejši narodi njegov prihod, kakor so ga proslavljali in sprejemali prejšnja leta. Lahko rečemo, da bo toliko različnih proslav silvestrovanja, kolikor je različnih narodov na svetu. Povsod so drugi običaji, povsod druge navade. Vendar pa imajo vse te proslave nekaj skupnega. Šaljivci pridejo ta večer na svoj račun in dobe nekako premoč nad resnimi ljudmi. Zato se resnemu človeku včasih zazdi, da so takšne proslave silvestrovanja večera, oziroma novega leta, največja neumnost. Toda, stara navada, pravijo, je železna erajca, ki je ni mogoče kar tako eleči. In zato bomo še dalje proslavljali silvestrovanje tako, kot smo ga nekoč, vsaj v bistvu tako in bomo prepričani, da smo ga dobro proslavili, če bomo ta večer preživeli v veselju, čeprav se tako neumno veselimo razpoloženju. Tisočletja je že staro to proslavljanje prihoda novega leta in ne bo še tako hitro pozabljeno. V naslednjem hočemo v kratkih besedah povedati, kako drugod po svetu pričakujejo novega leta.

V Angliji

imajo navado, da ovijajo vse zvonove po cerkvenih stolpih v stare vreče in cunje. S tako zavitiimi zvonovi zvonove spet odvijajo in oglašajo do polnoči. S takšnim neubranim zvonjenjem pospremito staro leto na pokopališče... Ko pa se približa polnočna ura, zvonove spet odvijajo in oglašajo se veličastno, blago doneče zvonjenje, pravo nasprotje s prejšnjim. Rojstvo novega leta zasluži vendar lepšega, ubranjšega zvonjenja kot pa smrt starega leta! To razliko naj pokažejo v vreče zaviti in nato spet razgaljeni zvonovi. Na Angleškem imajo navado ta večer prirediti tudi razkošne gostije za lepo okrašenimi mizami. Točno o polnoči se navzočini dvignejo ter voščijo drug drugemu srečno novo leto. Primejo se navzkriž za roke in pejejo novoletne pesmi. Toda proslava traja zelo kratek čas, kajti novoletni dan na Angleškem ni praznik, pač pa navadni delavnik. Tega se morajo zavedati vsi, če nočejo imeti takoj prvi dan novega leta jutraj — mačka.

Na Skotskem

so že čisto drugačni ljudje. Saj Skote tako poznamo, kakšni so, posebno kadar je govora o skoposti, ali lepše rečeno, o varčevanju. Skoti ne praznujejo božiča in novega leta vsakega posebej, pač pa kar vse skupaj na novega leta dan. Skoti ne pripravljajo in zato tudi ne prirejajo bučnih silvestrovanj, saj bi se vendar s tem pregrešili proti svoji varčnosti, proti svoji naravi. Novo leto obhajajo kar v domačem krogu...

V Franciji

proslavi novega leta ne pripisujejo posebnega pomena, kajti tudi tu, kakor v Angliji, je novoletni dan navadni delavnik. Le umetniki in druga odlična gospoda si ne pustijo vzeti novoletnega veselja razpoloženja. Silvestrovanje proslavljajo v bogatih in

razkošnih dvorinah Montmartra. Glavno točko sporeda izpopolnjujejo razni dovtipi, ki so dostikrat zelo duhoviti, nalašč pripravljani in namenjeni za ta novoletni praznik.

Italijani

so znani po tem, da zelo radi kaj dobrega pojedajo. Zato polagajo na silvestrovo največjo pozornost temu, da pripravijo za ta večer obilne gostije. Na vrsto pridejo ta večer kar nekakšne lukulske pojedine. Ponekod imajo na ta večer tudi navado razbijati porcelanaste posode, kakor pri evatbah, da bi te črepinje prinesle čimveč sreče v hišo. Tudi to navadno vedno bolj opuščajo in je še nekaj skoro pozabljen preostanek iz davnih prejšnjih let. Na novega leta dan pa so cerkve v Italiji tako polne ljudi, kakor noben drug dan v letu, če je še tako velik praznik.

Svedi

proslavljajo silvestrovo spet na svoj način in sicer ne na domovih ali kje v kakšnih zabaviščih pod streho, pač pa pod milim nebom, na smučkah. Vse hiti že dan pred novim letom ven v snežno naravo, bodisi na smučkah ali na sankah. Utaborijo se kje v bližnjih gorah in tako v znamenju zimskega športa pričakujejo trenutka, ko bodo za leto dni etarješi. Samo po sebi se razume, da ob tem pričakovanju ne sme manjkati kuhanega vina in dobre jedače. Kadar na silvestrov večer sije luna, potem uprizorjajo prave bitke s kepanjem. V tem primeru gredo v bojnem razpoloženju v novo leto.

Na Danskem

je silvestrovanje čisto drugačno, kot pri drugih severnih narodih. Proslavljajo ga približno tako kot Nemci, razlika je le v tem, kaj naj ta večer najraje jedo in pijejo. Pri Nemcih pridejo ta večer navadno na mizi krape, na Danskem pa menda samo krapice, drugo pa vse. Danci tudi ne zalivajo teh dobrot z vinom, pač pa z vodo. Kakor da bi bila to res moč navade za ljudi, ki večno živijo le ob morju, torej ob vodi. Čisto nekaj drugega pa prinese polnočna ura. Tedaj nazdravljajo s pristnim francoskim šampancem. Nato na široko odpro vsa okna, prižgo na njih lučke in spuščajo svetle lampijončke. Po zabaviščih nosijo ljudje po žepih pokajoče žabice in druga »strašila«, tako da se ta večer drug drugega v družbi previdno izogibajo. Če se koga le posreči prestrašiti, se vsa družba navdušeno krotota, kakor da se je posrečilo nekaj izrednega.

Spanci

so precej vroči ljudje. To se pokaže posebno še na silvestrovo. Čim več je hrupa in čim bolj je kri razgreta, tem boljše je. Vse, kar ni pribito z žebli ali kar ni pretežko, znosijo iz svojih kuhinj ter s to kuhinjsko posodo ropotajo v sprevodih po ulicah, da mora človek oglušiti. Odlična gospoda se zbira ta večer pod palmami in z žlicami v kozarcih

Trije veliki pokojniki, ki so umrli letos: predsednik turške republike in ustanovitelj moderne Turčije Kemal Atatürk (zgoraj levo), voditelj Slovkov msgr. Andrej Hlinka in bivši predsednik romunske vlade Oktavian Goga (spodaj)

spremlja »godbo« na ulici. Ko začne udarjati ura dvanajst, poskušajo Spanci ob vsakem udarcu ure pojediti po eno grozdno jagodo, toda res tudi pojediti, ne pa samo spraviti v usta. Tisti, ki zna požirati te grozdne jagode tako hitro kot bije ura, bo imel v novem letu mnogo sreče. Pred tremi leti je bilo menda zelo malo Spancev, ki bi to zmogli, kajti ta tri leta Spanci niso posebno srečni...

V Združenih ameriških državah

je silvestrovanje tudi zelo hrupno, posebno po mestih. Celo v tistih časih, ko so bile alkoholne pijače prepovedane, ni skoro nihče ostal na silvestrov večer »suhi« ali z drugimi besedami »neokajen«. Že nekaj dni prej so se vsi založili vsaj z nekaj steklenicami whiskeyja ali konjaka ali francoskega šampanja. In kdor ga ni imel doma, je kaj dobro vedel, kje ga bo kljub prepovedi ta večer le dobil. Ko so prohibicijo odpravili, je vsa ta »vesela« proslava postala samo bolj javna, nič drugega. Tudi vse druge proslave, kakor po najrazličnejših gledališčih, varietejih in kabareti na silvestrovo v Ameriki ne žalijo preveč čista strahotljivosti, ker so postale že preveč v navadi. Na novega leta dan pri kosilu ne sme manjkati pečenega purana, vsaj pri tistih ljudeh, ki si ga lahko privoščijo.

Toliko pijanih ljudi na silvestrov večer kakor v Braziliji

v Braziliji

pa menda res ni nikjer več na svetu. Vso noč popivajo ne samo po raznih gostilnah in drugih gostinskih lokalih, pač pa nič manj tudi po domovih. In tudi kričanja — kar je seveda spriču tega dejstva tudi čisto razumljivo — ni nikjer toliko kot na silvestrov večer v Braziliji.

V Argentini

si voščijo novo leto takorepč kar tako mimogrede, med vožnjo, iz avtomobila v avtomobil. Vse se ta večer pelje v okolico, seveda kdor ima le na razpolago kakšno vozilo. Pa se ne peljejo ven na deželo zato, da bi tam občudovali lepoto narave, pač pa zato, da bi se med vožnjo v vetru nekoliko ohladili. Pri 40 stopinjah temperature, kolikor jo je v Argentini tedaj, ko pri nas vlada najhujša zima, je že treba nekoliko hladila. S seboj vzamejo mrzle pijače, posebno zabavo pa imajo v tem, da na vse pretege kričijo.

Na Japonskem

so tedaj, ko se bliža novo leto, v velikih množicah zbrani v svetiliščih. V prazničnih oblekah se Japonci podajo že takoj zvečer v svoja svetišča k službi božji, kjer se prizadevajo, da bi od Budhe in boga sonca izprosili na naslednjih 52 tednov obilo blagoslova. Zjutraj na novega leta dan se goste z rižem, ki je njihova narodna hrana. In seveda vina tudi ne manjka.

Kitajci

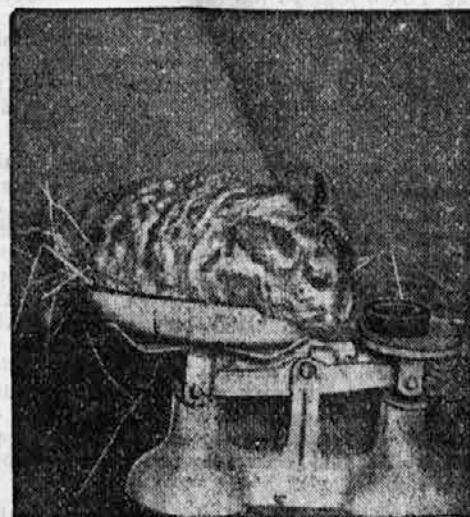
ne poznajo božičnih praznikov. Zato pa je nekaj nenavadnega njihova proslava novega leta. Proslavljajo jo kar 15 dni skupaj, brez prenehanja.

In nazadnje pojdemo še malo na evropski sever, k

Fincem

Od vseh so morda Finci najbolj originalni pri teh proslavah novega leta. Tedaj pridejo do besede predvsem snubci. Navada je, da na silvestrov večer prosijo za roko svoje izvoljenke. Zeninov oče pride neopaženo ob polnoči pred hišo, kjer si je sin izbral svojo nevesto. Na hišni prag položi kos kruha, namazanega z medom, potrkata nato na okno ter zakliče ime svojega sina. In potem ne čaka niti trenutka več, pač pa spet zbeži domov, nevestini domači pa ga zasledujejo. Če ga zalotijo in ujamejo, potem njegov sin nima ničesar več iskati pri tej hiši. Če pa se mu posreči uiti, mora slediti poroka. Na novega leta dan pripeljejo nevesto v svečanem sprevodu na ženinov dom, kjer gostom prirede zajtrk. Ta zajtrk pa mora trajati do večera. Tudi to tekanje za ženinom bi morda dalo misliti, zakaj so ravno Finci tako dobri tekači...

No, in kako proslavljamo prihod novega leta pri nas? To ve vsak sam najbolje. Proslavlja ga pač kakor ga kdo more. Sicer pa je bolje, da o tem mne govorimo, če ne, se utegnemo komu res zameriti. Veste, da se nočemo.

Čudna podgana, ki živi samo v južnoameriških Andih. Zaradi svojega kožusčka je zelo dragocena žival. Zivalca stane trikrat toliko, kolikor tehta v zlatu.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Sobota, 31. decembra: 12 Plošča za ploščo v venček hiti, venček pa vsakemu svoje deli. — 12.45 Poročila. — 13 Napovedi. — 13.20 Plošča za ploščo v venček hiti, venček pa vsakemu svoje deli. — 14 Napovedi. — 17 Otroška ura. — 17.40 Mozart: Les petits riens, balet. — 17.50 Pregled sporeda. — 18 Koncert godbe »Sloga«. — 18.20 Prenočnice in zabavalne pesmi iz franciskanske cerkve. — 18.40 Nadaljevanje koncerta godbe »Sloga«. — 19 Napovedi, poročila. — 19.30 Nac. ura: Poljedelstvo pri nas in pri drugih narodih. — 19.50 Beseda k prazniku (g. F. S. Finžgar). — 20 O zunanjih politiki (g. dr. Alojzij Kuhar). — 20.30 Tjardovski: Mala Floramy, opereta na ploščah. — 21.30 Silvestrovanje radijske postaje v veliki dvorani hotela Uniona. Sodelujejo znani sodelavci radijske postaje v veseljem in plačnem sporedu. — Koniec ob 0.15.

Nedelja, 1. januarja: 8 Vesel novoletni pozdrav (plošče) — 8.30 Kvariet trobil — 9 Napovedi, plošče: L'Arlesienne, uvertura — 9.15 Prenočnice cerkvene glasbe iz franciskanske cerkve — 10.15 Verski govor (prevz. škof dr. G. Rožman) — 10.30 Vsakemu nekaj (plošče) — 11 Radijski šramel — 12 Slovenske narodne pesmi pjeleto Fantje na vasi in sestre Stritarjeve — 13 Napovedi, poročila — 13.20 Opoldanski koncert Radijskega orkestra — 17 Kmetijska ura — 17.30 Koncert plesne glasbe. Sodelujeta: Adamičev jazz-orkester in Cimermanov kvartet — 19 Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura — 19.50 Koncert vojaške godbe — 21.10 Lahkih nog naokrog (plošče) — 21.45 Napovedi, poročila

Ponedeljek, 2. januarja: 12 Balalajke igrajo (pl.) — 12.45 Poročila — 13 Napovedi — 13.20 Radijski orkester — 14 Napovedi — 18 Zgodovina psihatrije (g. dr. Bogomir Magajna) — 18.20 A. Szeminska pole poljske narodne (plošče) — 18.40 Kulturna kronika: O Pruski gori (vseuč. prof. g. dr. Fr. Stiele) — 19 Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura — 19.50 Zanimivosti — 20 Koncert Radijskega orkestra — 21.15 Koncert dvosplovec. Izvajata ga: Dragica Sokova in gđ. Stjepka Korenčanova, pri klavirju g. prof. Lipovšek — 23 Napovedi, poročila — 23.15 Prenočnice glasbe iz restavracije Emona. Igra orkester »New melody boys«.

Drugi programi

Sobota, 31. decembra: Belgrad: 20 Dueti, 20.30 Orkestralni koncert, 22.15 Pisan spored — Zagreb: 19 Opereta, 22 Silvestrovanje — Praga: 19.15 Beneška opereta »Na zelenem travniku«, 20.15 Kabaret — Varšava: 21.15 Silvestrovanje — Budimpešta: 19 Igara, 22.30 Budimpeštansko silvestrovanje, 23.30 Narodne pesmi, 0.15 Madžarska glasba — Italijanske postaje: 1. skupina (421.301 in 283 m); 21 Montanarova opereta »Vrag v gozdu« — 1. skupina (560. 369 in 263 m); 21 Massonotova opereta »Werther« — Köln: 19.30 Zellarjeva opereta »Pitcar« — Ostale nemške postaje: 20 Različna silvestrovanja (do 3 oz. 4 ponoči).

Norman Railly Raine:

JUNAŠTVA ROBINA HOODA

ZGODOVINSKI ROMAN S SLIKAMI

Začudeno, presenečeno se zagleda v vodo. Robin pa se v hipu, seveda moker kakor miš, prikaže na površini, pogleda svojega tekmeča, se nasmee od vsega srca, poskoči, zgrabi za njegovo gorjaco ter ga potegne za seboj v vodo. Tu se oba objameta kakor prava tekmeča, ki si po končani bitki prijateljsko podasta roke ter se pobratita. Skobacala se iz vode ter vsedeta k Willu.

»Kako ti je ime?« vpraša Robin Hood neznanca in pristavi: »Glava me boli, dragi prijateljček! Presneta krepko mahša!«

»Ti nisi prav nič slabši!« mu odvrne neznanec. »Kar pa zadeva moje ime, mi vsi pravijo Ivan Malček. Kaj pa ti? Kako pa tebe kličejo?«

»Robin Hood!« mirno odgovori premagani. »Ta tale je moj prijatelj Will Scarlet. Lahko se nanj zanesesh! Dober drug je!«

»Robin Hood?« ponovi Ivan Malček počasi in spoštljivo. Tega imena tokrat ni bil prvič slišal. Kateri Saksonci pa konec krajev tudi še ni slišal za Robina Hooda?

»Prav vesel sem, da sem naletel nate!« pravi nazadnje, ko se je znašel. »In povrhu še celo v vodil!« šaljivo pristavi Robin Hood, ki doda še:

»Hotel sem se samo prepričati, kako si, kaj pri močeh! In — prijateljček — preskusil sem to!«

»Mar ti je žal?«
»Ne! Vsakega zmagovalca imam rad!«
»Rad bi se ti pridružil!« končno zine Malček. — »Korenjak si!«
»Kar daj! Saj itak rabimo dobrih borcev!« odvrne Robin Hood. Vsi trije se lepo pomaknejo v senco pod košato

(Foto: Warner Bros.)

»Kako ti je ime?« vpraša Robin Hood neznanca.